

52. Konferencie české demografické společnosti 24. - 26.5.2023

Rodový aspekt rozhodovania o pracovnej migrácii v rámci rodiny

Nikoleta Slavíková

nikoleta.slavikova@savba.sk

Slovak Academy of Science - Centre of Social and Psychological Sciences - Institute of Forecasting

Comenius University - Faculty of Social and Economical Sciences - Public Policy Institute

ÚVOD

- **RQ** - Aká je rola rómskej rodiny v procese rozhodovania o pracovnej migrácii do zahraničia?
- **Motivácia**
  - Slovensko má jedno z **najvyšších percentuálnych podielov Rómskej komunity** v rámci štátov EÚ.
  - **Nedostatočne preskúmaná téma**, hlavne z perspektívy rozhodovania a rodiny.
  - Priepasť medzi minoritou a majoritou => **tlak na migráciu**
    - Nezamestnanosť, vzdelanie, segregácia a diskriminácia

Literatúra

- Nová ekonomika migrácie – **kolektívne rozhodovanie** (Massey, et. al., 1993).
- Význam rodiny sa **zvyšuje cez medzinárodné hranice** (Vertovec, 2002).
- **Striktne oddelené rodové roly** muža a ženy v rómskej rodine (Žilová, Jankovičová, 2008; Liégeois, 1997).
- Iba niekoľko štúdií (Nacu, 2011; Pantea 2012a; Pantea, 2012b; Vlase, Voicu, 2013), ktoré spomínajú **migráciu Rómskych žien – Prečo?**

Metodológia

Vzorka	 Muž a/alebo žena; Rodiny, kde je migrant alebo migrovala celá rodina
Velkosť vzorky	 18 rozhovorov
Lokality výskumu	2 (X a Y) lokality v SR (juh a východ)
Metódy	Vignette, pološtrukturovaný rozhovor

Trh práce: Prečo nezostanú?

- **Negatívna skúsenosť**

“Pani zlatá na hrade som mal 400 a tam som zarobil za 8 dní 700-800.” (Respondent X3)

“V zahraničí je lepšie, lebo tam je všade práca.” (Respondent X8)

„U nás je to tak, že ak chceš, tak rob aj cez prestávku alebo máme veľa roboty? Tak budeš robiť aj cez prestávku.“ (Respondentka Y1)

- **Diskriminácia**

„Napríklad aj keď som volal telefonicky, tak mi povedali dobre zavoláme vám za 3 hodinky. Volali a už sa ma pýtali: Ste Róm? Som povedal, že áno, takže v žiadnom prípade.“ (Respondent X9)

- **Formálne vzdelanie**

„Tu je to nenormálne na Slovensku. Tu ma nezoberú do roboty a zvlášť, keď mám základné vzdelanie.“ (Respondentka Y6)

Motivácia k migrácii

- **Lepší život/"Rozprávka"**

*„Keď som zarábal 1500, 1600 eur, tak už som si mohol dovoliť aj pomáhať mame alebo som si mohol niečo navyše pre seba dovoliť.“
(Respondent X9)*

„To bol príbeh ako z rozprávky, úplne z rozprávky. (Respondent Y1)

„Tam ich nezaujíma farba pleti.“ (Respondent X1)

„Tam keď začne dieťa chodiť do školy, tak nepotrebuje ani pero.“ (Respondent X2)

Rola rodiny v pracovnej migrácii

1. Rodina

"Človek, keď chce ísť do nejakej inej krajiny do zahraničia, tak tam už musí niekoho mať." (Respondent X1)

"Ja som nehládal, otec už tam bol a my všetko vybavil." (Respondent X10)

„Prvé dva týždne som bývala so svojou sestrou. Potom mi našla bývanie, kde bol nájom 600 eur a vďaka bohu nebol vyžadovaný žiaden depozit." (Respondent Y1)

2. Komunita

"Jeden známy nám napísal cez messenger, že či chceme prácu a máme si spraviť partiu 5-6 ľudí, aby sme išli na 20 dní a sme išli a potom prišli domov." (Respondent X8)

„Ja som sa dostala k práci cez kamarátku. Vybavila mi to. " (Respondent Y3)

Kto migruje? Muž vs. žena

Muž

22 - 35

Ženatý

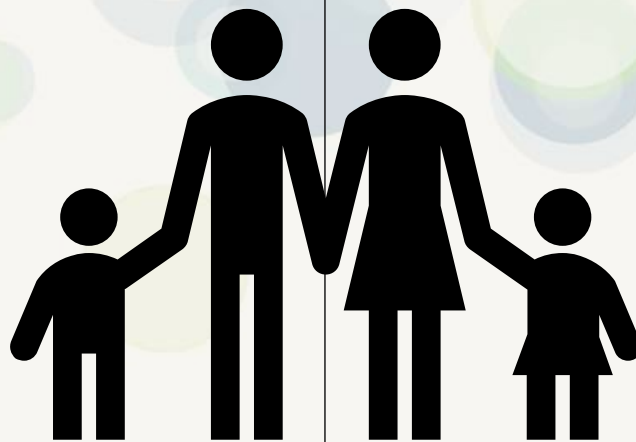
Lokalita X

Žena

40 - 49

Kohabitácia

Lokalita Y

Rómske ženy: Prečo nemigrujú?

Žena: "Ja by som nechcela, tak zostať. Nie som na to zvyknutá." Muž: "Ak sa jedná o prácu, tak radšej pôjdem ja sám, ona zostane doma a všetci sú spokojní." (Respondent/ka X3)

"Žena sa musí starať o domácnosť." (Respondent X7)

„Ja by som ju nepustil.“ (Respondent X10)

„ Nie je to hanba keď žena tiež pracuje. Sme v novej dobe. Nezáleží na tom či žena či muž, pretože sme rovnocenní ľudia. (Respondentka Y6)

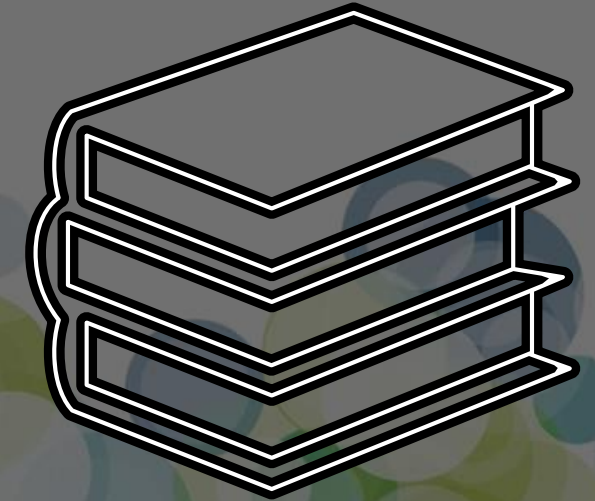
Rozhodovanie v rómskej rodine

- **Kolektívne rozhodovanie**
- Finálne rozhodnutie - muž a žena **rozhodnú spolu** (deti)
- Rozhodovanie - deti (s rodinami), rodičia a súrodenci ALE **neovplyvnia konečné rozhodnutie.**
- **Autorita v rodine**
- Niekoľko rodín má stále **dominantné postavenie muža alebo ženy** - veľmi vzácne.

Záver a diskusia

- Migrácia je kolektívne rozhodnutie (Massey, et. al., 1993) **najbližšej rodiny**.
- Tradičné rodové roly muža a ženy (Žilová, Jankovičová, 2008; Liégeois, 1997) sa postupne **začínajú meniť**.
- Pracovná migrácia Rómov zo Slovenska je veľmi **diverzifikovaná a špecifická svojim správaním** v rôznych lokalitách.
- Diverzita ponúka **možnosti pre budúci výskum** v ďalších lokalitách Slovenskej republiky.

Referencie

- Cooke, T. J. (2008). Migration in a family way. *Population, Space and Place*, 14(4), 255-265.
- Liégeois, J. P. (1997). *Rómovia, Cigáni, kočovníci*. 2. vyd. Bratislava: Informačné a dokumentačné stredisko o Rade Európy.
- Massey, D. S., Arango, J., Hugo, G., Kouaouci, A., Pellegrino, A., & Taylor, J. E. (1993). Theories of international migration: A review and appraisal. *Population and development review*, 431-466.
- Pantea, M. C. (2012). From 'making a living' to 'getting ahead': Roma women's experiences of migration. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 38(8), 1251-1268.
- Vertovec, S. (2002). Transnational networks and skilled labour migration. : *Ladenburger Diskurs "Migration"* Gottlieb Daimler- und Karl Benz-Stiftung, Ladenburg, 14-15 February 2002
- Žilová, A., Jankovičová, K. (2008). Muž v rómskej rodine očami rómskej ženy.

This work has been financed by VEGA project no. VEGA
2/0079/21.

Ďakujem za pozornosť

Nikoleta Slavíková

nikoleta.slavikova@savba.sk

Slovak Academy of Science - Centre of Social and Psychological Sciences - Institute of Forecasting

Comenius University - Faculty of Social and Economical Sciences - Public Policy Institute